

# AKTUALNOŚCI

## ■ Fundacja rodzinna coraz bliżej

Wejście w życie przepisów o fundacji rodzinnej może nastąpić już z początkiem przyszłego roku i instytucja ta ma szansę stać się istotnym narzędziem służącym polskim firmom rodzinnym do przeprowadzenia procesów sukcesyjnych oraz kontynuowania działalności biznesowej przez następne pokolenia. Zwłaszcza że z danych Instytutu Biznesu Rodzinnego wynika, że w przeciągu najbliższych pięciu lat sukcesję planuje ok. 57% firm rodzinnych<sup>1</sup>. Planowane rozwiązania w swoich założeniach mają zatem pomóc chronić kapitał rodzinnych firm poprzez efektywne przeciwdziałanie jego rozdrobnieniu, co przełoży się na rozwój oraz zwiększenie potencjalnych inwestycji w przyszłości.

Projekt ustawy z 22.3.2021 r. o fundacji rodzinnej<sup>2</sup> reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie i likwidację fundacji rodzinnej oraz prawa i obowiązki fundatora i beneficjenta. Celem oraz głównym założeniem Projektu jest zapewnienie skutecznej wielopokoleniowej sukcesji firm rodzinnych.

Analizując Projekt, można odnieść wrażenie, że przepisy dotyczące fundacji rodzinnej idą w dobrym kierunku, co pomoże w praktyce zbudować dobrze prosperujące wielopokoleniowe firmy. Eksperti pozytywnie oceniają zaproponowane rozwiązania, chociaż niektóre z nich budzą kontrowersje, np. kwestie dotyczące roszczeń o zachowek.

Projekt zakłada, że fundatorem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. Fundator oświadczenie o jej utworzeniu może złożyć w drodze aktu założycielskiego lub testamentu. Projekt przewiduje, że w fundacji rodzinnej będzie mógł funkcjonować więcej niż jeden fundator, przy czym w przypadku powołania do życia fundacji w formie testamentu, ze względu na jego charakter, istniała będzie możliwość uzyskania statusu fundatora i dołączenia do fundacji także przez współmałżonka pierwotnego fundatora lub jego zstępnego. Dzięki temu rozwiązaniu fundacja rodzinna będzie mogła pozyskać całość praw do majątku, który ma zostać wniesiony, co może być korzystnym rozwiązaniem dla firm rodzinnych. Status dodatkowego

fundatora pozwoli sprawnie przenieść całość mienia, którego współwłaścicielami są członkowie rodziny, do majątku fundacji.

Statut określać powinien m.in. cele fundacji, mienie wnoszone przez fundatora, przeznaczenie majątku po jej likwidacji, ale przede wszystkim wskazywać krąg beneficjentów fundacji rodzinnej. Beneficjentem może zostać organizacja pożytku publicznego albo osoba fizyczna, jednak nie jest konieczne, aby była ona spokrewniona z fundatorem. Wystarczająca bliska więź oznacza, że beneficjentem będzie mógł zostać np. zaufany współpracownik firmy, przyjaciel rodziny, a także partner pozostający z fundatorem w nieformalnym i trwałym związku. Beneficjenci w związku ze swoim statusem posiadać będą uprawnienia do wglądu we wszelkie dokumenty dotyczące fundacji oraz będą uprawnieni do uzyskiwania informacji o jej działalności.

Członkiem zarządu oraz rady protektorów będzie mogła być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, w tym beneficjenci, z tym że nie będą mogli oni stanowić więcej niż połowy członków tych organów. Ograniczona zatem została możliwość czynnego uczestnictwa wszystkich beneficjentów w prowadzeniu spraw fundacji rodzinnej i w jej zarządzaniu zaangażowano także osoby trzecie. Oprócz zarządu i rady protektorów w ramach fundacji rodzinnej funkcjonować ma także zgromadzenie beneficjentów.

Projekt wprowadza również zmiany w prawie spadkowym, głównie dotyczące zachowku, traktuje bowiem mienie wniesione do fundacji na identycznych zasadach jak darowizny dokonywane na rzecz spadkobierców albo osób uprawnionych do zachowku. Celem tej modyfikacji jest przeciwdziałanie pokrzywdzeniu uprawnionych do zachowku w sytuacji, gdy całość majątku spadkowego zgromadzona jest w fundacji. Może to jednak rodzić problemy dla fundatora, a szczególnie dla płynności finansowej firmy rodzinnej

<sup>1</sup> Uzasadnienie do Projektu, s. 3, dostępne na: <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs/2/12344906/12774276/12774277/dokument495469.pdf>.

<sup>2</sup> Dostępny na: <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs/2/12344906/12774282/12774283/dokument495478.pdf>; dalej jako: Projekt.

w sytuacji roszczenia z tytułu zachowku, na co wskazywali podczas konsultacji przedstawiciele owych firm, którzy postulowali o całkowite wyłączenie tej instytucji w stosunku do fundacji.

Ostatecznie ograniczono jednak uprawnienie dochodzenia zapłaty zachowku w fundacji rodzinnej przez możliwość żądania przez obowiązanego odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty, a w wyjątkowych przypadkach jego obniżenia. Projekt przewidywał także proporcjonalne zmniejszenie wartości zachowku o świadczenia otrzymane od fundacji przez uprawnionego do zachowku. Takie rozwiązanie ocenić można jako pozytywne, gdyż narzędzia te pozwolą utrzymać stabilność finansową oraz pomogą obniżyć ryzyko niewypłacalności fundacji rodzinnej z jednoczesnym brakiem pokrzywdzenia dla uprawnionych do zachowku. Nie wyeliminują jednak w całości zagrożeń związanych z roszczeniami o zachówek, gdyż fundacje rodzinne nie zawsze będą mogły dysponować wystarczającym kapitałem przeznaczonym na jego wypłatę, nawet jeżeli okres płatności będzie rozłożony w czasie.

Zgodnie z założeniami Projekt miałby zostać skierowany do prac sejmowych już w drugiej połowie 2021 r.

**dr Radosław L. Kwaśnicki**

radca prawny, Kancelaria RKKW (Senior Partner)

**Oliwia Leszczyńska**

Kancelaria RKKW, prawnik

## Spółki komandytowe objęte CIT

Od 1.5.2021 r. wszystkie spółki komandytowe są już płatnikami podatku od osób prawnych – do 30.4.2021 r. istniała jeszcze możliwość wyboru formy opodatkowania i pozostania na uprzednich zasadach opodatkowania.

W praktyce oznacza to rewolucyjną zmianę polegającą na tym, że zyski wypracowane przez spółkę komandytową będą już opodatkowane dwukrotnie, a nie jak dotychczas – jednokrotnie, na poziomie wspólników.

Zgodnie jednak z odpowiedzią Ministerstwa Finansów na interpelację poselską nr 17270 „w sprawie skutków podatkowych wypłaty zysków z lat poprzednich przez spółkę komandytową będącą podatnikiem CIT” oraz dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji z 16.2.2021 r.<sup>3</sup> poprzednio obowiązujące przepisy będą miały zastosowanie co do zysków z lat poprzednich wygenerowanych przez spółkę komandytową.

**Aleksander Skirpan**

adwokat, Kancelaria RKKW

## Sprawozdania finansowe – wydłużenie terminów

W dniu 30.3.2021 r. weszło w życie opublikowane dzień wcześniej rozporządzenie Ministra Finansów i Polityki Regionalnej z 26.3.2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji<sup>4</sup>.

Wskutek powyższych zabiegów legislacyjnych jednostki sektora prywatnego oraz organizacje *non profit* otrzymały – podobnie jak w 2020 r. – 3 miesiące więcej na sporządzenie, a następnie zatwierdzenie sprawozdań finansowych za rok 2020, a jednostki sektora finansów publicznych – miesiąc.

**Justyna Przybyłek**

aplikant adwokacki, Kancelaria RKKW

## Trwają prace legislacyjne wprowadzające uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne na stałe

W obliczu narastających problemów gospodarczych związanych z wybuchem pandemii COVID-19 ustawodawca zdecydował się wprowadzić nową formę restrukturyzacji – uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne, które stanowi hybrydę mechanizmów z postępowania o zatwierdzenie układu oraz postępowania sanacyjnego. Instytucja ta została ograniczona czasowo (możliwość jej zainicjowania jedynie do końca czerwca 2021 r.). Jednak niegasnące zainteresowanie tą formą restrukturyzacji spowodowało, że trwają prace legislacyjne mające na celu wprowadzenie założeń uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego do przepisów Prawa restrukturyzacyjnego<sup>5</sup> na stałe.

Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne wprowadzono przepisami ustawy z 19.6.2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19<sup>6</sup>, przy czym zaczęły one obowiązywać od lipca 2020 r. Pomimo że ta forma restrukturyzacji

<sup>3</sup> Sygn. 0114-KDIP2-1.4010.442.2020.1.SP.

<sup>4</sup> Dz.U. poz. 572.

<sup>5</sup> Ustawa z 15.5.2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, t. jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 814 ze zm.

<sup>6</sup> Dz.U. z 2020 r. poz. 1086 ze zm.; dalej jako: PrRestr.

była dostępna jedynie przez pół 2020 r., to i tak, zgodnie z przeprowadzonymi analizami, był to najczęściej wybierany sposób na restrukturyzację przedsiębiorstw w 2020 r., stanowiąc 50,5% wszystkich restrukturyzacji w ubiegłym roku. W samym jedynie grudniu 2020 r. otwarto 120 takich postępowań (co stanowiło przeszło 95% wszystkich otwartych restrukturyzacji w grudniu). Postępowania te ocenić należy przy tym jako dość skuteczne – dla przykładu można podać, że w 62% uproszczonych postępowań restrukturyzacyjnych z lipca i sierpnia 2020 r. udało się zawrzeć układ.

Jak wspomniano wyżej, możliwość zainicjowania uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego została ograniczona czasowo, tj. do dnia 30.6.2021 r. Wiele zalet tego postępowania spowodowało jego znaczną popularność, co nie umknęło również uwadze ustawodawcy. Zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych oraz niektórych innych ustaw<sup>7</sup> przepisy dotyczące uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego zostaną wprowadzone na stałe do PrRestr i zmodyfikują obecnie obowiązujące przepisy o postępowaniu o zatwierdzenie układu.

Część planowanych zmian w PrRestr ma zostać wprowadzona w formie znanej obecnie z przepisów o uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym, niemniej ponad półroczna praktyka tych postępowań poskutkowała wprowadzeniem kilku modyfikacji.

- **Rozpoczęcie postępowania:** postępowanie inicjowane będzie przy pomocy obwieszczenia dokonywanego w Krajowym Rejestrze Zadłużonych (obecnie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym) przez nadzorcę układu – a nie tak jak obecnie przez samego dłużnika. Przed dokonaniem obwieszczenia dłużnik będzie zobowiązany do zawarcia umowy z doradcą restrukturyzacyjnym, który będzie pełnił w postępowaniu funkcję nadzorcy układu. W przeciwieństwie do obecnych regulacji w zakresie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego obwieszczenie będzie mogło nastąpić po sporządzeniu spisu wierzytelności, spisu wierzytelności spornych oraz wstępnego planu restrukturyzacyjnego, bez konieczności przygotowania propozycji układowych.
- **Przeciwwskazania do otwarcia postępowania:** inicjacja postępowania nie będzie dopuszczalna, jeżeli w ciągu ostatnich 10 lat dłużnik prowadził postępowanie o zatwierdzenie układu, w którym dokonano obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego, albo jeżeli w ciągu ostatnich 10 lat umorzono postępowanie restrukturyzacyjne prowadzone wobec dłużnika, za wyjątkiem sytuacji, gdy umorzenie postępowania restrukturyzacyjnego nastąpiło za zgodą rady wierzycieli.
- **Odmowa dokonania obwieszczenia, skarga do sądu:** nadzorca układu będzie mógł odmówić dokonania obwieszczenia, przy czym swoją decyzję będzie zobowią-

zany uzasadnić. Na odmowę dokonania obwieszczenia dłużnikowi przysługiwać ma skarga do sądu.

- **Uchylenie skutków obwieszczenia:** obwieszczenie, podobnie jak w obecnym stanie prawnym, będzie mogło zostać zakwestionowane przez wierzyciela, dłużnika i nadzorcę układu. Podmioty te będą mogły wnioskować do sądu o uchylenie skutków dokonania obwieszczenia, jeżeli prowadzą one do pokrzywdzenia wierzycieli lub gdy ujawnione zostaną okoliczności wyłączające możliwość otwarcia postępowania. Nowością natomiast będzie możliwość złożenia zażalenia na postanowienie o uchyleniu skutków obwieszczenia.
- **Czas trwania postępowania:** wniosek o zatwierdzenie układu będzie musiał zostać złożony do sądu **w terminie 4 miesięcy** od dnia zamieszczenia obwieszczenia, pod rygorem wygaśnięcia skutków obwieszczenia z mocy prawa.
- **Głosowanie przez wierzycieli nad układem:** planowane przepisy mają na stałe wprowadzić zbieranie głosów wierzycieli za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w którym to systemie nadzorca układu będzie zamieszczał kartę do głosowania, bez konieczności zwoływania zgromadzenia wierzycieli. Nadzorca układu będzie mógł również zwołać zgromadzenie wierzycieli w celu głosowania nad układem, w tym przypadku głosowanie również ma się odbywać domyślnie za pośrednictwem ww. systemu teleinformatycznego.
- **Ochrona majątku dłużnika:** skutki obwieszczenia o otwarciu postępowania będą niezwykle doniosłe – dłużnik zyska ochronę podobną do tej z postępowania sanacyjnego (odpowiednie stosowanie m.in. art. 256 i 312 PrRestr), przy czym dłużnik zachowa prawo do dokonywania czynności zwykłego zarządu. Zawieszeniu ulegnie prowadzona przed otwarciem postępowania egzekucja i niedopuszczalne będzie skierowanie do majątku dłużnika nowej egzekucji czy wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia. Zabronione będzie również wypowiedzenie dłużnikowi umowy najmu, dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w której prowadzona jest działalność, bez zgody rady wierzycieli czy sędziego-komisarza. Powyższe będzie również stosowane np. do umów kredytu, leasingu i innych umów o podstawowym znaczeniu dla dłużnika. Dodatkowo w porównaniu z obecnymi przepisami nadzorca układu zyska nowe narzędzie – będzie sporządzał listę umów o podstawowym znaczeniu dla prowadzenia przedsiębiorstwa, które również będą podlegały ochronie, przy czym takie zestawienie nadzorca będzie zobowiązany przedłożyć do akt sprawy w terminie 21 dni od otwarcia postępowania.

<sup>7</sup> Dostępny na: <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/agent.xsp?symbol=RP&Id=RM-10-110-20>.

■ **Objęcie układem wierzytelności zabezpieczonych:** co do zasady, wierzyciele zabezpieczeni rzeczowo na majątku dłużnika nie są objęci układem, chyba że wyrażą zgodę na objęcie układem. Nowelizacja przepisów przewiduje również, że we wszystkich postępowaniach restrukturyzacyjnych wierzyciele zabezpieczeni rzeczowo będą objęci układem z mocy prawa nawet bez ich zgody, jeżeli dłużnik przedstawi takiemu wierzycielowi propozycje układowe przewidujące:

- 1) pełne zaspokojenie takiej wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi, które były przewidziane w umowie będącej podstawą zabezpieczenia, nawet

gdy umowa taka wygasła lub została skutecznie rozwiązana;

- 2) zaspokojenie w stopniu nie niższym od tego, jakiego wierzyciel może się spodziewać w przypadku dochodzenia wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi z przedmiotu zabezpieczenia.

Powyższe będzie miało zastosowanie również do wierzytelności zabezpieczonych przeniesieniem na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa.

*Lukasz Lipski*

aplikant radcowski, Kancelaria RKKW

REKLAMA



**beckakademia**

**SZKOLENIE ONLINE**

## **Uprozczone postępowanie restrukturyzacyjne – szybka restrukturyzacja w dobie COVID-19**

23 lipca 2021 r.

Prelegent: r. pr. Piotr Zimmerman



**ZAPISY I SZCZEGÓŁY: [akademia.beck.pl](http://akademia.beck.pl) • 81 / 46 13 305**

